

1928'DE YAYIMLANAN BİR TAŞRA DERGİSİ: "IRMAK" ÜZERİNE

A Local Magazine Published in 1928: On "Irmak"

Sabahattin GÜLTEKİN*

Gazi Türkiyat, Güz 2012/11: 179-199

Özet: Bir taşra dergisi olarak yayım hayatına Balıkesir'de 15 Şubat 1928 tarihinde başlayan Irmak dergisi, 15 Kasım 1928'de son sayısını çıkarır ve yayım hayatını sonlandırır. Dergi, Esad Adil tarafından çıkarılmıştır. Kimlik bilgilerinde "edebî, ilmi mecmua" logosunu taşıyan Irmak'ta; şiir, hikâye, tarih, tenkit, biyografi, mektup türlerinde yazılar neşredilmiştir. Gazetelerin, dergilerin hayatını genel olarak İstanbul'da sürdürdüğü düşünülürse, İstanbul'un dışında gazete veya dergi çıkarılması o dönem için dikkate değer bir konudur.

1 Kasım 1928 tarihinde Latin harflerinin kabulü göz önünde bulundurulduğunda Irmak dergisinin bir geçiş dönemi yayımı olduğu anlaşılabilmektedir. Derginin o döneme ışık tuttuğunu, devrin atmosferini yansıttığını belirtmek gerekir. Bu makalede Irmak dergisinin içeriğinden bahsedilmiş, değerlendirilmelerde bulunulmuş ve yazıların türleri de belirtilerek indekse yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dergi, taşra, Balıkesir, Irmak Dergisi

Abstract: Irmak Magazine, which began publishing as a local magazine on 15th February 1928 in Balıkesir, released its last issue on 15th November 1928 and brought an end to publishing. The magazine was published by Esad Adil. Pieces of writings such as poem, story, history, critique, biography, and letter were issued in Irmak which had a logo of "literal, scientific magazine" on its masthead. Considering that newspapers and magazines maintained their existences generally in Istanbul, a magazine or newspaper's being published outside Istanbul at those times is a noteworthy point.

Taking into account Latin alphabet's approval on 1st November 1928, it will be seen that Irmak was a publication of a transition period. It should be stated that Irmak shed light on, and reflected the atmosphere of, the period. In this article, the content of Irmak is mentioned; and an index, indicating the writing forms, is included.

Key words: Irmak magazine, local, magazine, Balıkesir

Giriş

Irmak dergisinin yayım hayatına başladığı dönem, inkılapların bir bölümünün uygulanmaya konduğu, bir bölümünün ise hazırlıklarının yapıldığı bir dönemdir. 15 Şubat 1928 tarihinde yayım hayatına başlayan Irmak dergisi inkılapların halk tarafından benimsenmesi ve anlaşılması için çaba sarf etmiş; Arap alfabesi yerine

---

* Okt., Turgut Özal Üniversitesi, sabahattin60@gmail.com

Latin harflerinin kullanılmasından ve çeşitli beklentilerden bahsetmiştir. 1 Kasım 1928 tarihinde Latin harflerinin kabul edilmesi, Aralık 1928 itibariyle kanunen dergilerin yeni harflerle çıkarılma düşüncesi ve eski harflerin kullanılmaması isteği, şüphesiz Irmak dergisinin daha yayım hayatında iken Latin harfleri ile yazılmış şiirler, maniler yayımlayarak hazırlık içerisine girmesini gerektirmiştir. Derginin son sayısının 15 Kasım 1928 yılında çıkması ve yayım hayatını sonlandırma sebebini maddi imkânların yetersizliği olarak ifade etmesi de dikkate değer bir konudur.

Irmak dergisinin önemli özelliklerinden birisi de gazete, dergi ve kitap ile ilgili yayım organlarının büyük çoğunluğunun İstanbul'da olduğu bir dönemde taşrada - İstanbul dışında- faaliyet gösteriyor olmasıdır. Taşrada yayım hayatını sürdüren dergide o dönemin ve sonraki dönemlerin önemli sanatçılarından Sabahattin Ali, Orhan Şaik ve Mehmet Akif gibi sanatçıların şiirleri, hikâyeleri ve diğer yazı türleri de yer almıştır.

Irmak Dergisi ve Esad Adil

Irmak dergisi yayım hayatını yaklaşık 9 ay devam ettirebilmiştir. Bu süre içerisinde şiirler, hikâyeler, biyografiler ve mektuplar yayımlanmış tarihî şahsiyetler hakkında bilgiler verilmiş; Batı edebiyatından tercüme, halk edebiyatı ile ilgili konular, monologlar, spor ile ilgili yazılar, genel manada edebiyat ve sanat konulu makaleler, fikrî konulu yazılar, eleştiri yazıları ve kitap tanıtımları yayımlanmıştır. Esad Adil tarafından çıkarılan dergide Adil'in fikir dünyasını da öğrenmek mümkündür.

Yayımcılık faaliyetlerinin genel olarak İstanbul'da sürdürüldüğü dikkate alındığında Esad Adil'in İstanbul dışında dergi çıkartma düşüncesi Balıkesir'de edebî bir muhit oluşturulmasına katkıda bulunmuştur.¹ *Irmak* dergisinden önce *Çağlayan* dergisinin çıkarılmasında da emeği olan Esad Adil hakkında kısaca bilgi vermek isabetli olur: Esad Adil 1904 yılında Balıkesir Balya'da doğmuştur. Babası şair, müzisyen ve âlim bir zat olan Hafız Adil Efendi'dir. Esad Adil daha küçük yaşta babasını kaybetmiştir. Bir süre maddi sıkıntılar içerisinde yaşamını sürdürmüş, daha sonra eğitim hayatına Balıkesir'de başlayıp Ankara Hukuk Fakültesi ve İstanbul'da devam etmiştir. Çeşitli gazetelerde ve dergilerde yazıları çıkan Adil, ağırlıklı olarak Balıkesir'de yayımlanan *Çağlayan* ve *Irmak* dergilerinde yer almıştır (Gökmen 2008: 940-941). Esad Adil imzası ile yayımlanan *Irmak*² dergisinin ilk sayısında şiir nesir

¹ Balıkesir, İstanbul ve İzmir'den sonra gerek gazete gerekse dergi yayımı açısından önemli bir yer olmuştur. *Irmak* dergisinden önce *Dilek*(1923), *Çağlayan* (1925-1926), *Irmak*'tan sonra *Gençler Yolu* (1929-1932), *Kaynak* (1933-1950), *Alkım* (1936-1939), *Enerji* (1937-1940), *Yeni Kaynak* (1956-1957), *Yeni Kaynak 2* (1967), *Kuvayı Milliye* (1977-1980) dergileri yayımlanmıştır. Balıkesir'de yayımlanmış gazete ve dergiler hakkında daha fazla bilgi için bk.: YURDAKÖK, Abdullah (1992), *Balıkesir Basım Tarihi 1886-1991*, Sonsöz Gazetesi Yay., Balıkesir.

²Derginin ilk sayısında çıkarılma amacı belirtilirken bu derginin *Çağlayan* dergisinin bir devamı olduğu dile getirilmiştir. *Çağlayan* dergisi Balıkesir'de eski harflerle basılmış bir dergidir. İlk sayısı 25 Ekim 1925 tarihinde

türünde metinler yer almış, halk edebiyatından tarihe kadar birçok konuda yazıya yer verilmiştir. Toplam on altı metin bulunduğu ilk sayının yarısı şiirlerden oluşmaktadır.

Derginin ilk sayısında Esad Adil, Orhan Şaik (Gökyay), Ruhi Naci (Sağdıç)³, Tokadizade Şekip, Gazali, Ekrem, Nureddin İbrahim, Çoban Ateşi, Gönül Yuvası, Celal Sıdkı, Fazlı Behiç, Mustafa Seyid, Mustafa Doğan, Refik Fikret'in yazıları yer almıştır. "Irmak Çıkarken" adlı yazıda "Irmak bizim değil muhterem kâhîlerimizindir." denerek derginin herkes tarafından benimsenmesi amaçlanmıştır. *Irmak* dergisinin milletin dergisi olduğu sık sık vurgulanmıştır.

Dergiye şekil özellikleri açısından bakıldığında ilk sayısında *Irmak* sözcüğünün süslü hâli, alt kısımda ise içindekiler kısmı yer alır. İlk sayının kapağı oldukça güzel hazırlanmıştır. Kapağın sol üst köşesinde tablo içerisinde "idarehane ve abone şartları" gösterilirken derginin idare amirinin kim olduğuyla ilgili bir bilgiye rastlanmaz. İdare amirinin kim olduğunun belirtilmemesi dışında mecmua ile ilgili bütün kimlik bilgileri verilmiştir.

Derginin ikinci sayısının kapağında ilk sayıdan farklı olarak Balıkesir İstasyon Caddesi'nin fotoğrafı konmuştur. Üçüncü sayının kapağı ilk iki sayıya göre biraz özensiz hazırlanmıştır. Yedinci sayıda ise bir sonraki sayıda yayımlanacak olan yazıların başlıkları verilmiştir.

Sekizinci sayıda "Balıkesir Manzara-i Umûmisinden Bir İntiba" bilgisi verilerek yine bir fotoğraf kullanılmıştır. Dokuzuncu sayıdan itibaren ise rakamlar Latin harfleri ile yazılmıştır. On beşinci sayıdan itibaren derginin iç sayfa numaraları, sayısı, ismi Latin harfleriyle yazılmıştır. Hatta on beşinci sayının dördüncü sayfasında Celal Sıdkı'nın "Nazar" adlı şiiri ve "Veda" adlı bir dörtlülüğü Latin harfleri ile yazılmıştır. On altıncı sayıda Celal Sıdkı'nın "Masalcık" adlı şiiri de Latin harfleriyle yazılmıştır. Bütün bunlar Harf İnkılabı'na hazırlık yapıldığını gösteren özelliklerdir.

Şekil özelliklerinden kısaca bahsettiğimiz *Irmak* dergisi reklam da almıştır. Üçüncü sayının sonunda Balıkesir Matbaası ile Müstecabizâde Biraderler

---

çıkarılmıştır. Esad Adil, Ruhi Naci, Mansur Tekin ve Orhan Şaik'in birlikte çıkardıkları bir dergidir. *Çağlayan'* dan sonra çıkarılmış olan dergiye *Irmak* adının verilmesi ile ilgili şu açıklama yapılmıştır: "Bir buçuk senedir -*Çağlayan'*ın durmasıyla- muhitimizde hâsıl olan edebî boşluğun mâtemiyle inledik. O günden bu güne kadar Balıkesir'de zevk-i bediimizi okşayacak; *Çağlayan'*ın bıraktığı edebî boşluğu dolduracak bir edebî derginin çıkmayışı bizi teessüre sevk ediyordu; ruhumuzda biriken, biriktikçe taşan, taştıkça köpüren o teessürlerimiz bugün bilfiil "Irmak" halinde akıyor." (Irmak Mecmuası, 1928, Sayı: 1, Sayfa: 1)

³ Ruhi Naci (Sağdıç) kendi döneminde Balıkesir'de edebî bir ortam oluşturulmasında önemli katkıları olmuş bir sanatçıdır. Ruhi Naci hakkında en geniş bilgi oğlu Ozan Sağdıç'ın "Birinci Savaşın İkincisine/ Yirminci Yüzyıl Denen O Mazi" adlı eserinde yer almaktadır. Bu eserde Ozan Sağdıç ailesinden yirminci yüzyılın aile ve toplum hayatına etkilerinden ve bu çerçevede anılarda kalan Balıkesir'deki edebiyat dünyasından ayrıntılı bilgiler vermiştir. Daha fazla bilgi için bk.: SAĞDIÇ, Ozan(2005), *Birinci Savaşın İkincisine/ Yirminci Yüzyıl Denen O Mazi*, Dünya Kitapları Yay., İstanbul.

Mağazası'nın reklamı ve tanıtımı yapılmıştır. On beş Nisan 1928 Pazar günü yayımlanan beşinci sayının sonunda ise 'Yedi Meş'ale Mecmuası', İzmir'de çıkan 'Fikirler Dergisi'nin yirminci sayısı, Gazali Bey'in 'Balıkesir Coğrafyası' adlı kitabı ve 'Yeni Fikir Dergisi'nin reklamı yapılmıştır.

Yedinci sayının sonunda "Kâriлерimize Tavsiye Edilecek Mecmualar" başlığıyla *Hayat, Fikirler, Gençlik, Millî Mecmua, İctihad, Yeni Fikirler, Felsefe* ve *İçtimaiyat* dergileri künyeleri ile birlikte tanıtılmıştır. Bu tür reklam ve tanıtımlar ara ara devam etmiştir.

16 sayı çıkan *Irmak* dergisinin her nüshası on kuruşa satılmıştır. Altı aylık abone bedeli 120 kuruş, seneliği ise 240 kuruş olarak belirlenmiştir. Dergi yayın süresi boyunca Balıkesir Matbaası'nda basılmıştır.

Derginin Çıkış Nedenleri ve Muhtevası

Irmak dergisinin çıkarılma amacı ve üstlendiği görev ile ilgili derginin belirli sayılarında açıklamalar yapılmıştır. *Irmak* dergisinin ilk sayısında yayımlanan "Irmak Çıkarken" başlıklı yazı derginin çıkış nedenini ve yükleneceği görevleri açıklayan ilk yazıdır. Özellikle Çağlayan Dergisi'nin kapanması ile ortaya çıkan edebî boşluğun doldurulması amaçlanmıştır:

"Fihakika bu büyük yük bizim zayıf omuzlarımızı çöktecek kadar ağır ve yorucudur. Biz bu ağır ve yorucu olan yükün yazıcı arkadaşlarımızın ailemize iltihakıyla hafifleyeceğine kaniyiz. Bu kanaat; bize cesaret, azim ve imanla ilk hatveyi attırdı.

Kusurlarımız gerçi çoktur. Bunu itiraf ediyoruz. Bu kusurlarımıza samimiyetlerinden emin olduğumuz muhterem karilerimiz tarafından nazar-ı afu ile bakılacağına da eminiz.

"Irmak", muhterem kâriлерinin iltihakıyla büyüyecek, coşacak, kendisine çizilen gayenin peşinde yorulmadan, yılmadan, bıkmadan, usanmadan koşacak; koştukça genişleyecek, dağ tepe aşacak, Anadolu'nun mavi ufuklarına, şüürin engin denizlerine beyaz köpükten bir çağlayan halinde akacak.

"Irmak" muhitinin ve etrafını çevreleyen muhterem karilerinin edebî ve ilmî ihtiyacını -yine kendi yardımlarıyla- elinden geldiği kadar tatmin etmeğe uğraşacak; müntesiplerinin edebiyata ve ilme olan muhabbetini artırmağa var kuvvetiyle çalışacaktır.

"Irmak" yeni heveskâr kalemleri teşvik ile onların düşünce istidatlarını inkişaf ettirerek mümkün olduğu kadar da onlara zahir olacaktır.

Irmak'ı herkes benimsemeli, kendine mal etmelidir. Çünkü "Irmak" bizim değil muhterem karilerimizindir. Bu samimi duygu ve gönülden arzularımıza Irmak'ın tercüman olduğunu gördüğümüz gün kendimizi çok bahtiyar sayacağız." (Irmak, 1928, S.1, s.1)

Irmak dergisi hakkında belirli aralıklarla derginin kendisi ve üstlendiği görevler ile ilgili görüş ve öneriler dile getirilmiştir. Derginin üçüncü sayısında yayımlanan "Irmak Mecmuası Hakkında" başlığını taşıyan yazı da üstlendiği görevi şöyle dile getirmektedir:

“... ”

Irmak, sanat ve edebiyat hususunda kendine iki yol çizdi. Biri edebî sanai harsımızı faal kılabilmek, diğeri millî edebiyatımızın teşekkül ve tekâmülüne hizmet etmektir. Bu iki emelin tahakkuku için Anadolu halk edebiyatı hazinelerine el atmak, halk ve saz şairlerinin eserlerini, deyişleri, manileri, türküleri, koşmaları, destanları, darb-ı mesellerini, saz temsillerini, ensalleri, efsaneleri, tekerlemeleri araştırmak, toplamak, bugün kısmen unutulmuş, kısmen terk edilen ve son devirlerini yaşayan mevâsi veya umûmi sanayimizin mahiyetini vasıflarını hususiyetlerini tespit etmek aynı zamanda millî harsımıza müteallik anane, âdet ve örflerimizi arayıp bulmak ve bilmek, edebî harsımızda mühim bir mevki işgal eden havas şairlerimizin divanlarını, edebî varlığımızda onların rolünü de ihmal etmemek, diğer taraftan bu suretle faal bir harsa istinad edecek olan asıl edebiyatımızın inkişafına yardım etmek." (Irmak 1928: S: 3, s.1)

Bir bölümünü yukarıya aldığımız yazı, aynı zamanda kültürün âtlı durumda olduğunu, Türk milletinin doğru ve kendine ait bir tarihi olması gerektiğini belirtmektedir. Aslında derginin çıkış amacının millî bilincin uyandırılmasına hizmet etmek olduğu anlaşılmaktadır.

"Çağlayan'dan Irmak'a" başlıklı yazıda *Irmak* dergisinin İstanbul dışında çıkarılmasının önemi vurgulanmıştır. Yazı, Garp edebiyatından örnekler yer verilmesi ile ilgili öneriler de içermektedir.

Irmak dergisinde toplam 164 şiir yayımlanmıştır. Bu şiirlerin bir bölümü Halk Edebiyatı ürünüdür. *Irmak* dergisinde yayımlanmış şiirlerde sitem, isyan, özlem, umut, ölüm, aşk, ayrılık, feryat gibi temalar işlenmiştir. Şiirlerde doğa tasvirleri de fazlaca kullanılmıştır. Dergide yayımlanmış şiirler hece ölçüsü, aruz ölçüsü ve serbest vezinle yazılmıştır.

Dergide toplam sekiz hikâye yayımlanmıştır. Bu hikâyelerden Ahmet Muhlis imzasını taşıyan hikâye tercüme diğerleri ise yerlidir. *Irmak* dergisinde Üçüncüoğlu, Celal Sıtkı, Fazıl Behiç, Ahmet Muhlis, Sabahattin Ali, Eminüddin, Ârifoğlu ve Mehmet Cevdet'in birer hikâyesi bulunmaktadır.

Irmak dergisinin ilk sayısında yer alan Üçüncüoğlu imzalı "Efe'nin Düğünü" adlı hikâyede Birinci Dünya Savaşı'na katılmış bir efenin aşkı ve İzmir'in işgali ele alınmıştır. Hikâyenin kahramanı olan Osman Efe askerden yeni gelmiştir ve Ayşe ile evlenecektir. Ancak Efe'nin düğün günü İzmir'e Yunanlıların girdiği haberi alınır. Osman Efe kendi düğününü yarıda bırakarak arkadaşlarıyla birlikte İzmir'i düşmandan kurtarmak için savaşa gider. Savaşta şehit olur. Ayşe hala onu beklemektedir. Hikâyede vatan uğruna nelerden vazgeçilebileceği ifade edilmiştir.

Dergide yayımlanmış ikinci hikâye Celal Sıdkı'ya aittir. Hikâye "Postun Kerameti" başlığını taşır. Hikâyede bâtil inançlar hicvedilmiştir. Soğuk bir kış günü bir evde toplanan arkadaşlar yer içer ve eğlenirler. Odanın duvarında bir post vardır. Yaban keçisine ait olan postu gece vakti 12 yaşlarında bir çocuk, babasının istediğini söyleyerek alıp götürür. Evdekiler bu durumu merak ederler ve ev sahibinden bir açıklama isterler.

Ev sahibi, Ruslarla savaşırken Rus tarafında yaralanıp bizim cephede ölen bir yaban keçisinin postu olduğunu söyler. Evde bulunan namazlı abdestli saf bir hala

ise bu tüylü şeyin insanların talihini açtığını, çocuğu olmayanların bu post sayesinde çocuk sahibi olduğunu söyler. Bütün bunları arkadaşlarına anlatan ev sahibi mahallenin posttan medet umduğunu anlatır. Hikâye gece aksakallı bir ihtiyarın da post için kapıya gelmesiyle son bulur. İlgî çekici bir üslupla yazılan hikâyede özellikle inançlı kimselerin hurafelere çok çabuk inandığı tenkit yoluyla dile getirilmiştir.

Fazıl Behiç'in imzasını taşıyan "Povasson Davril" başlıklı hikâye için derginin içindekiler kısmında manzum hikâye olduğu belirtilmiştir. Hikâyede Nihal ile Nihad adlı iki hoppa gencin bir bahar günü şen şakrak gezmesi ve birbiriyle kafa bulması konu edilir.

Beşinci sayıda yer bulan "İlk Keder" adlı hikâye Lamartine'den çeviridir. Hikâyeyi Ahmet Muhlis tercüme etmiştir. Hikâye, Paris'te bir kilisede 16 yaşında güzel bir kızın tabutunu gören bir kişinin üzüntüsünü anlatır. Alnında hiçbir kederin kırışıklığını görmeyen kişi bu durum karşısında çok acı çeker. Geçmişini hatırlar ve düşüncelerini ifade eder.

Irmak dergisinin altıncı sayısında Sabahattin Ali'nin "O Arkadaşım"⁴ adlı hikâyesi yayımlanmıştır. Hikâye, anlatıcının bir arkadaşının mektubunu içermektedir. Bu arkadaş Darülfünun'da bir kızı sevmiştir. Bir süre sonra bu kişi bulunduğu yerden ayrılmak durumunda kalmıştır. Mektupta bir kişinin sevip de karşılık görmediği en azından mektuplarına karşılık beklediği dile getirilir.

Derginin yedinci ve sekizinci sayılarında Eminüddin imzalı Maupassant'tan çeviri "Ölü" adlı hikâye yer alır. Birinci kişi ağzından anlatılan hikâyede sevgi ve ayrılık konu edilmiştir. Seven bir kişinin sevgi üzerine düşünceleri anlatılır. Sevdiği kişiyi kaybeden adam çok üzülmüştür. Sevdiği kişinin mezarını ziyarete gider. Mezarlığı "insan etiyle beslenmiş mağrur meyus bir bahçe" olarak izah eder. Duygu yoğunluğu yüksek olan hikâye adamın mezardaki haç üzerinde "sevdi, sevildi ve öldü" sözünü okumasıyla son bulur.

Derginin dokuzuncu sayısında Arifoğlu imzalı "Nöbetçi" adlı hikâye yer alır. Cephede nöbet tutan bir askerin yorgun vücudu ay ışığı altında ayrılıkla birlikte tasvir edilmiştir. Askerin ruh hâli ve dış tasvirler birbirine giydirilerek verilmiştir.

Irmak dergisinin on altıncı sayısında ise Mahmut Cevdet imzasıyla yazılmış olan "Namludan Çıkan Kurşun" adlı hikâye yer alır. Hikâyenin konusu bir oğlun babasını vurmasıdır. Millî Mücadele yıllarında bazı kimseler bir adamın oğluna şantaj yapar. Babasının serbest bırakılması için para istenir. Paranın gönderilmemesi durumunda babanın öldürüleceği söylenir. Oğlan gelecek olan haberciyi öldürmeye karar verir. Kapı çalınca habercinin geldiğini düşünen oğul silahını aniden ateşler

⁴ *O Arkadaşım* adlı hikâye, Sabahattin Ali'nin *Çakıcının İlk Kurşunu* isimli eserinde yer almaktadır.

ve babasını vurur. Hikâyede insanların sefalet içerisinde yaşadığını, üstüne bir de böylesi çetecilerin çıktığı söylenir.

Irmak dergisinde ilk sayıdan itibaren yer verilen biyografiler Esad Adil, Adnan Neşat ve Gazali tarafından hazırlanmıştır. Esad Adil'in "Balıkesir Büyükleri" başlığı altında ele aldığı ilk kişi İlyas Paşa'dır. On altı sayı çıkmış olan derginin sekiz sayısında İlyas Paşa'nın biyografisi incelenmiştir. Esad Adil, Mahmud Efendi'nin hayatı hakkında da bilgi vermiştir.

Gazâli, "Türk Kadın Şairleri" başlığı altında dokuz kadın şairin hayatına ve şiirlerine yer vermiştir. Gazali'nin inceleme konusu yaptığı kadın şairler şunlardır: Fatma Kâmile Hanım, Fatma Nigar Hanım, Makbule Leman Hanım, Âni Fatma Hanım, Leyla Hanım, Tûti Hanım, Zeynep Hanım, Şeref Hanım ve Mihri Hanım. Dergide, Adnan Neşat, "Kaşgarlı Mahmud ve Eseri" başlığıyla bir diğer biyografi yazarı olarak karşımıza çıkarılmıştır.

Irmak dergisi yayımlandığı andan itibaren diğer konulara olduğu gibi tarihî incelemelere de oldukça fazla yer vermiştir. Mahmut Ekrem; "Osmanlı İmparatorluğunda Tanzimatçılar" başlığı altında sekiz sayıda incelemesini sürdürürken, Şinasi İlhan beş sayıda "Âhiler ve Teşkilatları" hakkında bilgi vermiştir. Nazım Halid ise altı sayıda "Onuncu Asırda İstanbul Hayatı"nu konu etmiştir.

Irmak dergisinde "Garbden Tetkikler" başlığı altında tercümeleler ele alınmıştır. İmzasız yazılmış bu yazılar daha çok özlü sözlerden müteşekkildir. Batılı yazarların hikmetli sözlerine yer verilmiştir. Özlü sözlerin dışında Pertev Naili'nin "Bilitis'in Şarkıları"⁵ tercümesi yer alır. Yedi sayı boyunca tercüme devam eder.

Ahmet Muhlis'in "İlk Keder" adlı Lamartine'den yaptığı çeviri diğer bir yazıdır. Bu yazıda, Paris'te bir kilisede 16 yaşında güzel bir kızın tabutunu gören kişinin bu durum karşısındaki üzüntüleri dile getirilir. O zamana kadar hiçbir şeyin üzemediği kişi bu durum karşısında kederlenir ve düşüncelerini kaleme alır.

Derginin altıncı sayısında Zeki N(un) Fransız şiirinden örnekler sunar. Sekizinci sayıda ise Nedim Hayri'nin "Japon Edebiyatından" adlı yazısı yer alır.

Irmak dergisinde her türlü konuda yazı yayımlandığı gibi fikrî konularda da yazılar yayımlanmıştır. Bunlardan ilki "İnkılâp Gençliği" başlığını taşır. Osmanlı devletinde gençliğe önem verildiğine, baskıcı yönetimlerin zararına ve Türk Ocakları'nın millî şuurun uyandırılması açısından önemine değinilmiştir.

⁵Pertev Naili, "Bilitis'in Şarkıları", *Irmak*, S.3, 15 Mart 1928, s.6-7; S.4, 1 Nisan 1928, s.13; S.5, 15 Nisan 1928, s.13; S.6, 15 Mayıs 1928, s.7; S.9, 1 Temmuz 1928, s.10; S.10, 1 Ağustos 1928, s.7; S.11, 15 Ağustos 1928, s.14. yer almıştır.

Irmak dergisinde “Ayşe’ye Mektup” başlığı altında inceleyebileceğimiz Gönül Yuvası imzasını taşıyan altı yazı bulunmaktadır. Bunlar “Hicran Yolcusu”, “Çelenkteki Kitabe”, “Örgülü Saç”, “Saçı Örgülü Kız”, “İğde Kokusu ve Son Mektup” başlıklarını taşımaktadır. Bu mektuplar ayrı ayrı hikâyelerden oluşturulmuştur. Ayrılık ve aşk konuları üzerine yoğunlaşan bu yazılar masalımsı bir dille yazılmıştır. Metinlerde sık sık geçmiş hatırlanır. Annesinden masallar dinleyen bir çocuğun annesine güneşin nereye gittiğini sorması ve annesinin “güneş saçlarını örmeye gitti” demesi türünden hayaller bu yazılarda oldukça fazla yer tutar.

Irmak dergisinde edebiyat ve sanat konulu çok fazla yazı bulunmamaktadır. Bu alanda yayımlanmış yazılardan ilki Gazali’nin “Edebiyatta Zevk” başlıklı yazısıdır. Bu yazıda şimdiye kadar sanat eserlerindeki güzel ile çirkini, iyi ile kötüyü belirleyen unsurlara kesin tarifler aranmıştır. Zevkin insanlara dışarıdan nakledildiğini düşünmek yanlıştır. “Zevk her insanda başka başka tecelli eder.” düşüncesi vurgulanarak edebiyatta zevkin insandan insana farklılıklar göstereceği anlatılmıştır. Aynı zamanda zevk anlayışı yetersiz kimselerin sanat değeri yüksek eserlerin değerlendirilmesinde yanlış açıklamalarda bulunabileceği üzerinde durulmuştur.

Dergide yer alan diğer bir yazı da “Sanat Sanat İçin mi?” başlıklı yazıdır. Yedinci ve dokuzuncu sayılarda aynı başlıkla yazılmıştır. Yedinci sayıda bir mektuptan alınıp burada yayımlandığı anlaşılmaktadır. Yazıdan, Esad Adil’in bir kişiye *Irmak* dergisinde yazı yazması önerilmektedir. Bu kişi yazı yazamayacağını belirterek derginin bazı konularda daha hassas olmasını istemektedir. Eski devirlerde Türkiye’yi gezen bir Avrupalının “Su Akar Türk bakar” sözünü söylemiş olduğunu belirterek bu devirde bu sözün fiilen ortadan kaldırılması gerektiği vurgulanmıştır. İnkılâpların her şeye canlılık getireceğini burada *Irmak* Dergisi’ne de görevler düştüğünü belirtmiştir. Bu açıdan “Sanat sanat içindir.” cümlesinin “Sanat hayat içindir.” şeklinde değiştirilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

Dokuzuncu sayıda aynı başlık altında dünyanın en büyük inkılâbını yapmış Türk milletinin dergilerinde inkılâpların önemini vurgulanması gerektiği üzerinde durulur. Burada *Irmak* dergisinin az da olsa tenkit edildiği görülmektedir. *Irmak* dergisinin çok fazla aşktan, kadından şaraptan bahsettiğini vurgulanır. Yazar, bunlardan bahsedilecekse topluma ne gibi etkilerinin olduğundan bahsedilmesini ister. İnkılâpların içerisinde kadının yerinin yazılması istenmiştir. Yazar düşüncelerini şu cümlelerle sürdürür:

“Vatan, millet, Cumhuriyet, işte sizin en kudsî ve en vefakâr yazınız. ‘Binbir kocadan artakalan’(Fikret) yosma cananı neyleyim? Ben onu çoktan boşadım. Tavsiye ederim siz de boşayınız! Hem de talak-ı selase ile tiksinerik boşayınız. O, küfrandır. Diğeri şükran, o, efsanedir, öbürü hakikat.” (Irmak S.9: s.8)

Yazar eğer Batınının taklidi kaçınılmazsa, onun vatanperver, ahlaklı, filozof, edip şair ve yazarlarının tercih edilmesi gerektiğini belirtmiştir.

"Halk Edebiyatı" başlıklı yazıyı derginin ilk sayısında Nurettin İbrahim yazmıştır. Yazıda, Anadolu'daki halk şairlerinin duygu ve düşüncelerinin benimsenmesi gerektiği üzerinde durulur. "*Halkın manevi sesini duymak, halkçı bir milletin en büyük vazife-i vataniyesidir.*" diyen yazar, halkın sesinin ancak halk şairlerinden dinlenebileceğini savunur.

Halk edebiyatının yalnızca şiir ve şarkılardan ibaret olmadığını belirten Nurettin İbrahim, ananeler, rivayetler, hikâyeler, adetler, itikatlar, masalların da incelenmesi gerektiğini savunur.

"*Anadolu ve Rumeli'de yetişen şairler, figanlarını Türkçe, elemelerini Türkçe, sözlerini Türkçe olarak ifade etmişlerdir.*" (Irmak S.1: s.7) diyen yazar milliyetçilik ve millîlik vurgusunu her satırda yinelemiştir.

Emin Tevfik de "Örflerimiz" başlıklı yazısıyla bu konu hakkındaki düşüncelerini belirtmiştir. Emin Tevfik aslında Türk Medeni Kanunu'nun bir maddesi olan "Hakkında kanuni bir hüküm bulunmayan meselede hâkim, örf ve âdete göre hükmeder." (Emin Tevfik 1928: S. 6) cümlesinin nasıl anlaşılması gerektiğini belirtmiştir.

Hukukî konuların inkılaplarla yerleştirilmeye çalışıldığı bu dönemde dergilerde bu tür yazıların yazılması dergiciliğin önemini bir kez daha ortaya koyar. Halk Edebiyatı ile ilgili bir diğer yazıyı da Esad Adil yazmıştır. "Halk Şairlerinden Numuneler" başlığını taşıyan yazıda koşmalardan örnekler sunmuştur.

Derginin onuncu sayısında "Kadıze'nin Murad-ı Râbi'a Manzum Bir A'rızası" başlığını taşıyan yazı mevcuttur. Esad Adil, Ali Emri Efendi'nin bir eserinden aldığını belirttiği ve Dördüncü Murat'a takdim edilmiş bir kaside hakkında bilgiler vermektedir. Kasideyi yazan kişi hakkında bilgi verilmemiştir.

Dergide "Kaşgarlı Mahmut ve Eseri" başlığıyla Adnan Neşat'ın yazısı bulunmaktadır. Adnan Neşat, Kaşgarlı Mahmut ve eseri hakkında bilgi veren ilk eserin Keşfü'z- Zünûn olduğunu belirtmiştir. Eserin içeriğinden bahsetmiştir. Araplara Türkçeyi öğretmek amacıyla yazıldığı belirtilen Divan-ı Lügati't-Türk'ün döneminin atasözleri ve deyimlerini de günümüze taşıdığı vurgulanmıştır.

Derginin Şair Kadrosu

Toplam 164 şiirin neşredildiği *Irmak* dergisinde, şiiri bulunan kimseler şunlardır: Ahmet Asım, Ahmet Kemalettin, Ali Rağıp, Behcet Kemal, Celal Sıdkı, Esad Adil, Fazıl Behic, Fuad Hüsnü, Fuad Ömer, Fuat Dünder, Hamdi Ali, Hüseyin Tahsin Timuroğlu, Hüseyin Timuroğlu, İsmail Hikmet, Mehmet Âkif, M(im) Z(e), Mustafa

Doğan, Mustafa Seyid, N(un). Zeki, Namık Edip, Nüzhet Şükrü, Orhan Şaik, Refik Fikret, Ruhi Naci (Sağdıç), Sabahattin Ali, Sabri Esad, Selahattin Arif, Serdar Raci, Turgut.

Derginin Yazar Kadrosu

Irmak dergisinde hem şiirleri hem de düz yazıları bulunan kişiler vardır. Müstear isimle yazı yazan yazarlar da mevcuttur: Abdülbaki, Esad Adil, Ali Hamdi, Sabahattin Ali, Arifoğlu, Muhip Atalay, Çoban Ateşi, E(lif) (Esad) A(yın) (Adil), A(yın) Sad, A(yın) Y(e), Bedii, Fazıl Behiç, Mehmet Cevdet, Fazıl Behic, Mahmut Ekrem, Kenan Emin, Sabahattin Fahri, Gazali, Nazım Halid, Şinasi İlhan, Nurhan Hikmet, Ahmet Muhlis, Pertev Naili, Adnan Neşat, Celal Sıdkı, Nüzhet Şükrü, Emin Tefik, Gönül Yuvası.

Sonuç

Cumhuriyet'in ilk yıllarında çok sayıda dergi yayımlanmıştır. Bu dergiler arasında kültür, sanat ve edebiyat dergileri önemli bir yere sahiptir. Dergilerin bir bölümü döneminin adeta kültür okulu gibi görev yapmış, okuyucularını eğitmiş, belirli düşünceleri savunmuştur. Zamanının önemli fikirlerini yansıtmaya çalışmıştır. Bir bölümü de pek çok konuyu -karikatür, fıkra köşeleri, reklam, tiyatro tefrikaları, fotoğraf vb.- birlikte ele alarak okuyuculara daha cazip görünmeye çalışmıştır.

Balıkesir'de çıkarılan *Irmak* dergisinde millî şuuru işleyen yazılara fazlaca yer verilmiştir. Dergi, Türk milletinin her alanda hak ettiği yere gelebilmesi için neler yapılması gerektiği üzerinde durmuştur.

Irmak dergisini Anadolu'nun İstanbul dışından bir yansıması olarak değerlendirmek mümkündür. Dergide geçmiş, her yönüyle sorgulanmış ve geçmişin güzel yönlerinin örnek alınması, benimsenmesi üzerinde durulmuştur. Tarihî metinlerin ağırlıklı olduğu dergide halkı yücelten ifadeler yer verilerek halk dilinden örnekler sunulmuştur.

IRMAK DERGİSİNİN SİSTEMATİK İNDEKSİ			
SAYI: 1			
15 ŞUBAT 1928, ÇARŞAMBA			
YAZARIN/ŞAİRİN/MÜTERCİMİN ADI	METNİN ADI	SAYFASI	TÜRÜ
Tokâdizâde Şekip	Allah'ıma Hitabım	2	şiir
Esad Adil	İlyas Paşa	2-4	nesir
Ruhi Nâci	Ağlarım	3	şiir

Esad Adil	Ayrılık	4	şiiir
Mahmud Ekrem	Osmanlı İmparatorluğunda Tanzimatçılar	6	nesir
Gazali	Fatma Kâmile Hanım	8-9	nesir
Celal Sıdkı	Ah O İğde Dalları	5	şiiir
Orhan Şaik	Gelinime Hediye	5	şiiir
Refik Fikret	Sahilde Kızlar	9	şiiir
Fazıl Behiç	Ali Canib'e Tahmis	8	şiiir
Mustafa Seyid	Tazmin	12	şiiir
Mustafa Doğan	Der misin?	9	şiiir
İmzasız	Kandil	9	şiiir
Nurettin İbrahim	Halk Edebiyatı	6-7	nesir
Gönül Yuvası	Ayşe'ye Mektup	10	nesir
Arif Nihad	Misafir	13	nesir
Üçüncüoğlu	Efe'nin Düğünü	14-15	nesir
Fikir Kepçesi	Akıl Küpünden	5	nesir
Çoban Ateşi	İman	13	nesir
SAYI: 2			
1 MART 1928, PERŞEMBE			
Ruhi Nâci	Halil Nihad'la (Terennüm)	1	şiiir
Gazali	Edebiyatta Zevk	2-3	nesir
Esad Adil	İlyas Paşa	4-5	nesir
Mahmut Ekrem	Osmanlı İmparatorluğunda Tanzimatçılar	3	nesir
Gönül Yuvası	Ayşe'ye Mektup	6-7	nesir
Ruhi Nâci	Mektup	7	şiiir
Çoban Ateşi	İki Yıl Geçti	12	nesir
Rıfki Melül	Tahmis	5	şiiir
Celal Sıdkı	Yine Onun İçin	8	şiiir
Esad Adil	Fırtınanın Aşkı	11	şiiir
Fazıl Behiç	Tahassüsler	8	şiiir
Refik Fikret	Göksu'da Akşam	14	Şiiir
Abdülbaki	Dalgınlık	10-11	nesir
Celal Sıdkı	İsveç Jimnastikleri	16	nesir
M(im) N(un)	İntihar	9	şiiir

Mustafa Doğan	Gülistan'a	13	şiir
Lütfi Bedii	Sana İnandım Çünkü Sevdim	14-15	nesir
S(ad) A(yn)	Maniler	15	şiir
İmzasız	Hikmet Çiçekleri	13	nesir
SAYI: 3			
15 MART 1928, PERŞEMBE			
Esad Adil	Musahabe	1-2	nesir
Şinasi İlhan	Âhiler ve Teşkilatları	2-3	nesir
Gazali	Fatma Nigar Hanım	4-5	nesir
Esad Adil	İlyas Paşa	6-7	nesir
Mahmut Ekrem	Osmanlı İmparatorluğu'nda Tanzimatçılar	12	nesir
Gönül Yuvası	Örgülü Saç	10-11	nesir
Çoban Ateşi	Sen, Daima Sen	13	nesir
İmzasız	Hikmet Çiçekleri	11	nesir
Üçüncüoğlu	Bilitis'in Şarkıları	6-7	nesir
Ruhi Nâci	Allah'ıma	3	şiir
Namık Edip	Güzelleri Yurdu Balıkesir	5	şiir
Üçüncü Oğlu	Hür Yolcuya	8	şiir
Eşber Kemal	Bayram Tebriği	9	şiir
Refik Fikret	Atlar	9	şiir
Şinasi Gündoğdu	Hemşeri	13	şiir
C(im) S(ad)	Derler ki	10	şiir
Esad Adil	Bir Zambak Açtı	11	şiir
Mustafa Doğan	Kıt'a	12	şiir
Fazıl Behiç	Başkasının Sevdiği	9	şiir
Sungur Tekin	Gölgeler ve Hayaller	8	şiir
Mustafa Doğan	Metrükeler	9	şiir
Celal Sıdkı	Kayalar	8	şiir
Ruhi Nâci	Bâkî ile	16	şiir
Mustafa Seyid	Mezaristan	9	şiir
Celal Sıdkı	Postun Kerameti	14-15	nesir
M(im) Z(e)	İçin İçin	15	şiir
Mucib	Gazel	16	şiir
Selahattin Arif	Deli	16	şiir

Mustafa Şevket	Kızıl Hasret	16	şiir
Müstecabizâde	Gazel	16	şiir
SAYI: 4			
1NİSAN 1928, PAZAR			
Esad Adil	Mefkûre İhtiyacı	1	nesir
Gazali	Makbule Leman Hanım	4-5	nesir
Ahmet Ziya	Ta'ziyet	5	nesir
Şinasi İlhan	Ahiler ve Teşkilatları	2-3	nesir
Mahmut Ekrem	Tanzimatçılar	13	nesir
Emin Tevfik	Örflerimiz	6-7	nesir
Gönül Yuvası	Ayşe'ye Mektup	10-11	nesir
C(im) S(ad)	Ayşe	10	şiir
Çoban Ateşi	Rüzgârla	12	nesir
İmzasız	Hikmet Çiçekleri	3	nesir
Pertev Naili	Bilitis'in Şarkıları	13	nesir
Fazıl Behiç	Povasson Davril	16	nesir
Mahmut İsmet	İhanet	2	şiir
H. Tahsin Timuroğlu	Beddua	3	şiir
Mustafa Doğan	Pembe Şafak	5	şiir
Şeref Şadi	Dudaklar	11	şiir
Fuat Hüsnü	Nasihât	9	şiir
Şinasi Gündoğdu	Adem	8	şiir
E(lif) A(yn), O Şaik	Müşterek Tezellüm	16	şiir
Fazıl Behiç	Ümitsiz	9	şiir
Sabahattin Ali	Hayat	9	şiir
Refik Fikret	Yangın Yeri	8	şiir
Ruhi Nâci	Piyanist Melek Hanım	8	şiir
Selahattin Arif	Kaval	7	şiir
Nüzhet Şükrü	Kendi Kendime	14	şiir
Celal Sıdkı	Olmadı	8	şiir
M(im) Z(e)	Gülüm	6	şiir
Turgut	Tahattür	9	şiir
Namık Edip	Resmine Tapıyorum	15	şiir
Pertev Naili	Çin Davulları	14-15	nesir

Ekrem	Benli Kıza	16	şiiir
SAYI: 5			
15 NİSAN 1928, PAZAR			
Esad Adil	Musahabe(Halk Bilgisi Derneği)	1	nesir
Gazali	Âni Fatma Hanım	6	nesir
Şinasi İlhan	Âhiler ve Teşkilatları	2-3	nesir
Esad Adil	İlyas Paşa	4-5	nesir
Mahmut Ekrem	Tanzimatçılar	7	nesir
Emin Tevfik	Medeni Kanundan Temin Ettiklerimiz	10-11	nesir
Gönül Yuvası	Ayşe'ye Mektup	12-13	nesir
Pertev Naili	Bilitis'in Şarkıları	13	nesir
Ahmet Muhlis	İlk Keder (Lamartine'den)	14-16	nesir
Refik Fikret	Gece Yarılarında	8	şiiir
Sırrı Esad	O Kadın Ölsün Artık	8	şiiir
Celal Sıdkı	Gönlümün Yolcuları	8	şiiir
Fuad Hüsnü	Gönül	8	şiiir
M(im) Z(e)	Tarihin Sesi	9	şiiir
Mustafa Doğan	Billurun Ardından	9	şiiir
Şinasi Gündoğdu	Bir Gecenin Bestesi	9	şiiir
Mustafa Seyid	Gönül	8	şiiir
Ruhi Nâci	Semâya	16	şiiir
Esad Adil	Bir Sağanak Gecesi	9	şiiir
Feruh Niyazi	Nereden	16	şiiir
Şeref Şadi	Akşam	16	şiiir
Rıfki Melül	Gazel	16	şiiir
Ali Ragıp	Saki	7	şiiir
SAYI: 6			
15 MAYIS 1928, SALI			
Esad Adil	Dilimizin Hâkimiyeti	1	nesir
Gazali	Leyla Hanım	6-7	nesir
Gönül Yuvası	Ayşe'ye Mektup	12	nesir
Esad Adil	İlyas Paşa	2-5	nesir
Mahmut Ekrem	Tanzimatçılar	10	nesir
N(un) Zeki	Fransız Şiirinden	11	nesir

Pertev Naili	Bilitis'in Şarkıları	7	nesir
Mustafa Doğan	Halk Şiirinden Numuneler	13	şiir
İmzasız	Hikmet Çiçekleri	7	nesir
Sabahattin Ali	O Arkadaşım	14-15	nesir
Orhan Şaik	Dağlarda	8	şiir
Sabri Esad	Mezarlığa Giden Yol	8	şiir
Esad Adil	Feryad	8	şiir
Mustafa Doğan	Kalbe Dökülse	13	şiir
Fuad Ömer	Mehtab-Yağmur	9	şiir
Timuroğlu Hüseyin	Ona	9	şiir
E(lif) B(e)	Küfür	10	şiir
Mustafa Seyid	Gönlüm	9	şiir
Ahmet Asım	İzmir İçin	16	şiir
Şinasi Gündoğdu	Taş	16	şiir
Şeref Şadi	Ölüm Sahilleri	16	şiir
Turgut	Muallim	9	şiir
Ş(in) N(un)	Koşma		şiir
M(im) Ülger	Hasta Yolcu	9	şiir
İmzasız	Çaylak Soyuna Tarih	16	şiir
SAYI: 7			
1HAZİRAN 1928, SALI			
Sabahattin Fahri	Mecmuacılıkta Gaye	1-3	nesir
Esad Adil	İlyas Paşa	2-5,10-11	nesir
Emin Tevfik	Medeni Kanunun Aile Münasebetinde Temin Ettikleri	12,14-15	nesir
Mustafa Doğan	Sefiller	5	şiir
Mustafa Seyid	Kardeşimin Mezarında	10	şiir
Şinasi İlhan	Ahiler ve Teşkilatları	4-5	nesir
Rıfki Fikret	Geçen Günler	7	şiir
Fuad Hüsnü	Aşk Yolları	6	şiir
Gazali	Tütü Hanım	Ara.14	nesir
Y(e) A(yn)	Sanat Sanat İçin mi?	7-9	nesir
Ferid Ali	Beni Aşkın Öldürdü	9	şiir
Mehmet Akif	Eski-Yeni Dünya	14	şiir

Hamdi Ali	Gidiyorum	16	şiir
Esad Adil	İddilalar, Eserler	1,11	nesir
Şinasi İlhan	Bebeğime	9	şiir
Sedat Raci	Kürek Mahkûmu	8	şiir
Esad Adil	Halk Şairlerinden Numuneler	13	şiir
Faruk	Gençlik	8	şiir
Eminüddin	Ölü	12, 14-16	nesir
Mahmud İsmet	İster	9	şiir
İsmail Hikmet	Kurtuluş	9	şiir
Muhip Atalay	Aşkımız	16	şiir
K(ef) N(un)	Gazel	16	şiir
SAYI: 8			
15 HAZİRAN 1928, SALI			
Kenan Emin	İlim ve Sanata Doğru	1	nesir
Esad Adil	İlyas Paşa	2-3	nesir
Şinasi İlhan	Ahiler ve Teşkilatı	10-12	nesir
Gazali	Zeynep Hanım	6-7	nesir
Hikmet Nurhan	İnkılap Gençliği	7-11	nesir
Mehmed Ali Tevfik	Çağlayan'dan Irmak'a	13, 16	nesir
Esad Adil	İddialar Eserler	4-7	nesir
E(lif) A(yn)	Riya ve Gurur	15	nesir
Hayri Nedim	Japon Edebiyatı	12	nesir
Hamdi Ali	Göreceksin	2	şiir
Çubukçuzade Sıdkı	Güz	3	şiir
Şinasi Gündoğdu	Köy Damları	4	şiir
Fazıl Behiç	Şarkılar	9	şiir
Nüzhet Şükrü	Son Söz	11	şiir
Nüzhet Şükrü	Dilenci	11	şiir
Eminüddin	Ölü	14-16	nesir
SAYI: 9			
1 TEMMUZ 1928, CUMARTESİ			
İmzasız	Sekiz Sene Evvel Dün Balıkesir'e Adi Bir Düşman Girmişti	1	nesir
Esad Adil	İlyas Paşa	2-3	nesir

İmzasız	Hikmet Çiçekleri (Almancadan)	3	nesir
Mahmut Ekrem	Tanzimatçılar	10-16	nesir
Nazım Halid	Onuncu Asırda İstanbul Hayatı	4-7	nesir
Mustafa Doğan	Yine	9	şiir
Esad Adil	Künz-ül-Esrar	11-16	nesir
A(yn) B(e)	Giden Ayak Sesleri	15-16	nesir
Gazali	Balıkçılık	14-16	nesir
Y(e) A(yn)	Sanat Sanat için mi?	7-9	nesir
Hamdi Ali	Koşma	8	şiir
İmzasız	Bercesteler	7	şiir
Celal Sıdkı	Yaşanan Bahar	9	şiir
Rıfki Fikret	Gönlüme	8	şiir
İdris Ahmet	Gurbette Akşam	9	şiir
Pertev Naili	Bilitis'in Şarkıları	10	nesir
Nüzhet Şükrü	Albümden	16	şiir
Rıfki Melül	Gazel	8	şiir
Arifoğlu	Nöbetçi	13	nesir
SAYI: 10			
1 AĞUSTOS 1928, ÇARŞAMBA			
Kenan Emin	Musahabe (Teşekkül Münasebetiyle)	1	nesir
Irmak	İtizar	1	nesir
Esad Adil	Kadızenin Murad-ı Rabi'a Manzum Bir 'Arızası	2-5	nesir
Hamdi Ali	Ne Buldum	3	şiir
Sıdkı Şükrü	Dostluk	3	şiir
İmzasız	Bercesteler	5	şiir
Nazım Hamid	10. Asırda İstanbul Hayatı 2	6-7	nesir
Pertev Naili	Bilitis'in Şarkıları	7	nesir
İmzasız	Hikmet Çiçekleri	7	nesir
N(un) Zeki	Bir Yaz Sabahı	8	şiir
Sıdkı Şükrü	Çoban Ateşleri	8	şiir
E(lif) Melül	Olsa	9	şiir
Ekrem	Benli Kıza	9	şiir
İsmail Hikmet	Piç	9	şiir

Nüzhet Şükrü	Ayrılık	9	şiir
S(ad) E(lif)	Anne	9	şiir
Mahmud Ekrem	Osmanlı Tarihinde Tanzimatçılar	8, 10-11	nesir
Gazali	Şeref Hanım	12-13	nesir
Esad Adil	Serseri	14-16	nesir
N(un) Ş(in)	Âşık	16	şiir
Gönül Yuvası	Oyun 1	16	nesir
Celal Sıdkı	Gemlenmiş At	16	şiir
SAYI: 11			
15 AĞUSTOS 1928, ÇARŞAMBA			
Sıdkı Şükrü	Yeni Türk Harfleri Münasebetiyle	1	nesir
Esad Adil	Gülşen-i Na't-ı Nebevi	2-4	nesir
Hamdi Ali	Gülüm	2	şiir
Süleyman Cafer	Şarkı	3	şiir
Ahmet Hamdi	İnkılâp Gençliği	5-6	nesir
İmzasız	Bercesteler	6	şiir
Emin Tevfik	Medeni Kanunun Aile Münasebâtındaki Tesirleri	7	nesir
Sıdkı Şükrü	Körün Duası	8-9	nesir
Sungur Tekin	Gönül	8	şiir
M(im) Z(e)	Şüphe ve Kin	9	şiir
Nazım Halid	10. Asırda İstanbul'da İctimai Hayat	10	nesir
Gazali	Mihri Hanım	11-12	nesir
Âşık Yusuf	Koşma	12	şiir
Esad Adil	Mahmud Efendi	13	nesir
Nüzhet Şükrü	Albümden	14	şiir
Behçet Kemal	Ben	14	şiir
Pertev Naili	Bilitis'in Şarkıları	14	nesir
Mehmet Cevdet	Hiç	15-16	nesir
SAYI: 12			
1 EYLÜL 1928, CUMARTESİ			
Esad Adil	Bir Teceddüd Hamlesi Daha	1	nesir
İmzasız	Bercesteler	2	şiir
Esad Adil	Gülşen-i Na't-ı Nebevi	3-4	nesir

Halid Nazım	10. Asırda İstanbul'da İctimai Hayat	5-7, 10	nesir
Hamdi Ali	Yavrum Yetmiş Gün Hastanedeydi	8-9	nesir
Süleyman Cafer	Oh Olsun	8	şiir
M(im) Z(e)	Dağlara	9	şiir
Sıdkı Şükrü	Ana Sesi	9	şiir
Pertev Naili	Lamartin'e Mektup(Çeviri)	10-15	nesir
Mustafa Doğan	Bu Adam	12	şiir
Refik Fikret	İhtiyar Öksüzler	13	şiir
Celal Sıdkı	İki Mabed Arası	14	şiir
Esad Adil	İki Mabed Arası	14	şiir
Esad Adil	Görüşler ve Düşünceler	16	nesir
SAYI: 13			
15.Eyl.28			
Esat Adil	Kurtuluş Günümüz	1	nesir
İmzasız	Balıkesir Mücadele ve İşgaline Aid Bir Vesika	2-3	nesir
A(yn) B(e)	Uğurlar Olsun	4	nesir
Mim Ayn	6 Eylül	4	şiir
M(im) Z(e)	6 Eylül	5	şiir
Esat Adil	Ah Balıkesir	5	şiir
Eminüddin	Cidalden Hicrete	6	nesir
Hamdi Ali	6 Eylül İçin	6	şiir
Esat Adil	Anadolu'ya	11	şiir
Hayrettin	Kara Gün	13	nesir
Mehmet Cevdet	6 Eylül İçin	14	nesir
İmzasız	Kurtuluş Merasimi Safhatı	15-16	nesir
K(ef) E(lif)	Görüşler ve Düşünceler	16	nesir
SAYI: 14			
1 TEŞRİNİEVVEL 1928			
Esat Adil	Mefkûre	1-3	nesir
Esat Adil	Gülşen-i Na't-ı Nebevi	3-4	nesir
Reşit Fani	Ey Hayat	4	şiir
Eyüp Hamdi	Ferdî ve İctimai Terbiye	5-7	nesir
Gönül Yuvası	Ayrılık	7	nesir

Gönül Yuvası	Dağlarda Bir Yolcu	9-10	nesir
Celal Sıdkı	Kimi Düşünüyorum?	10	şiir
Mahmut Ekrem	Feci Hadise Kurbanlarının Bıraktıkları Biçareler	10-11	nesir
Halid Nazım	Onuncu Asırda İstanbul'da İçtimai Hayat	12-13	nesir
Gazali	Râhile Sırrı Hanım	14-15	nesir
Celal Sıdkı	Bir İncir Yaprağında	15	nesir
Mehmet Cevdet	Onu Bana Veriniz	16	nesir
Mehmet Cevdet	Ben ve O	16	şiir
SAYI: 15			
1 TEŞRİNİSANI 1928, PERŞEMBE			
Adnan Neşat	Kaşgarlı Mahmud ve Eseri	1-4	nesir
Esad Adil	Gülşen-i Na't-ı Nebevi	5	nesir
Namık Edip	Baskın	8	şiir
Celal Sıdkı	Nazar	4	şiir
Celal Sıdkı	Veda	4	şiir
Gazali	Âdile Sultan		
Sabri Esad, Celal Sıdkı	Derede Gezinti	8	şiir
Refik Fikret	Bu da Gözler Bahsi	8	şiir
Celal Sıdkı	Bir Misafir	8	şiir
Celal Sıdkı	Su Başında Mehtab	9	şiir
Fuat Dünder	Dilerim	9	şiir
T(e) Naci	Aşk İçin Ağlayanlar	9	şiir
T(e)Naci	İntizar	9	şiir
İmzasız	İğde Çiçeği	9	nesir
Gönül Yuvası	Çeyiz	10	nesir
Mehmet Cevdet	Sana Ne Bana Ne Değil mi?	10-11	nesir
Naci Nafiz	Meçhul Nağmeler	11-12	nesir
Halid Nazım	10. Asırda İstanbul'da İçtimai Hayat	12-13	nesir
İmzasız	Bercesteler	13	şiir
Gönül Yuvası	Çiçeklerim	14-16	nesir
M(im) C(e)	Görüşler Düşünceler	16	nesir
SAYI: 16			
15 TEŞRİN-İ SANI 1928 PERŞEMBE			

Adnan Neşat	Kaşgarlı Mahmud ve Eseri	1-2	nesir
Gazali	Zübeyde Fitnat Hanım	2-4	nesir
Gönül Yuvası	Düğün	4-5	nesir
Tevfik Naci	Bahçemde Leylaklar Var	5	şiir
Halid Nazım	10. Asırda İstanbul'da İçtimai Hayat	6-7, 10-11	nesir
K(ef) M(im)	Dört Mevsim	8	şiir
Serdar Raci	Vurgunum	8	şiir
İsmail Hikmet	Unutulan Ad	8	şiir
Celal Sıdkı	Asmaların Altında	8	şiir
Serdar Raci	Akşam	8	şiir
Celal Sıdkı	Masal	9	şiir
Celal Sıdkı	Bayrağım	9	şiir
Celal Sıdkı	Masalçık	9	şiir
İmzasız	Bercesteler	11	şiir
Mehmed Cevdet	Namludan Çıkan Kurşun	12-14	nesir
İsmail Hikmet	Yanıyorum, Yanıyorum	14-15	nesir
Mehmet Cevdet	Şüphe	15-16	nesir
Ahmet Kemalettin	Yandın mı?	16	şiir
Celal Sıdkı	Düğün	16	nesir

KAYNAKÇA

- BAYRAK, M. Orhan (1994), *Türkiye'de Gazeteler ve Dergiler Sözlüğü 1831-1993*, Küll Yayınları, İstanbul.
- DUMAN, Hasan (2000), *Başlangıcından Harf Devrimine Kadar Osmanlı-Türk Süreli Yayınlar ve Gazeteler Bibliyografyası ve Toplu Kataloğu (1828-1928)*, Enformasyon ve Dokümantasyon Hizmetleri Vakfı, 3. Cilt, Ankara.
- GÖKMEN, Özgür (2008), "Esat Âdil Müstecaplıoğlu", *Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce: Sol*, (Der. Murat Gültekingil), s. 940-941, İstanbul.
- GÜLTEKİN, Sabahattin (2010), *Harb Mamülleri, Yeni Kitap, Irmak ve Yürüyüş Dergilerinin Değerlendirilmesi ve Tahlili Fihristi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat.
- SABAHATTİN ALİ (2002), *Çakıcının Son Kurşunu*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.
- SAĞDIÇ, Ozan (2005), *Birinci Savaşın İkincisine/ Yirminci Yüzyıl Denen O Mazi*, Dünya Kitapları Yayınları, İstanbul.
- YURDAKÖK, Abdullah (1992), *Balikesir Basın Tarihi 1886-1991*, Sonsöz Gazetesi Yayınları, Balıkesir.